

W IMIĘ ICH MATEK

Film *W imię ich matek. Historia Ireny Sendlerowej* zrealizowała w 2010 roku reżyserka Mary Skinner. Autorem zdjęć jest Sławomir Grünberg. W 58-minutowym filmie znalazły się materiały archiwalne z czasu II wojny światowej, a także wypowiedzi 95-letniej Ireny Sendlerowej, która opowiada historie tamtych czasów, historię, która przez długie lata trzymała w tajemnicy. W dokumencie występują też jej współpracowniczki, osoby ocalone przez nie od zagłady oraz działacze społeczni i historycy.

Prawdziwa historia Ireny Sendlerowej i grupy młodych Polek, które ryzykowały życie, aby ratować od zagłady żydowskie dzieci z getta w okupowanej przez nazistów Warszawie, wyprowadzając je na „aryjską” stronę i umieszczając w sierocińcach i polskich rodzinach. Po wojnie bohaterka tej historii, Irena Sendlerowa, nie mogła swobodnie mówić o swojej wojennej aktywności. Dopiero kilka lat przed śmiercią udzieliła na potrzeby filmu dokumentalnego kilku wywiadów, w których ujawniła prawdę o bohaterskiej działalności kobiet w okupowanej Warszawie.

Gdy naziści zaatakowali Polskę, 29-letnia Irena Sendlerowa była pracownicą opieki społecznej w warszawskim Urzędzie Miasta. Gdy w getcie zamknięto tysiące Żydów, pozbawiając większość populacji dostępu do jedzenia i leków, Sendlerowa wraz z koleżankami z pracy dostarczała im pomoc. Gdy latem 1943 roku stało się jasne, że plany okupanta wobec Żydów to totalna eksterminacja całego narodu kobiety zdecydowały się wyprowadzać dzieci z getta na "aryjską" stronę miasta, ukrywając je potem w klasztorach, sierocińcach i prywatnych domach. Zanim naziści całkowicie spalili żydowską dzielnicę po powstaniu w getcie, Sendlerowej i jej współpracownikom udało się uratować setki dzieci. Dzięki funduszom otrzymywanym z Londynu Irena przekazywała pieniądze na opłacenie utrzymania dzieci przez ich polskich opiekunów. Stworzyła też „listę Sendlerowej” - bazę danych wszystkich swoich podopiecznych, gdzie zapisała ich prawdziwe imiona i nazwiska, w nadziei, że po wojnie uda się je zwrócić ich żydowskim rodzinom.

W październiku 1943 roku Irenę Sendlerową aresztowało. Została przewieziona na Pawiak, gdzie ją bito i torturowano. Ponieważ odmówiła ujawnienia informacji o swoich współpracownikach i działalności konspiracyjnej, została skazana na śmierć. W dniu, na który zaplanowano jej egzekucję, dzięki łapówce przekazanej niemieckiemu strażnikowi przez polską „Żegotę” zorganizowano jej ucieczkę z więzienia. Otrzymała nową, fałszywą tożsamość, kontynuowała swoją pracę na rzecz żydowskich dzieci do końca wojny.

Wszystkie z dzieci uratowanych przez grupę Sendlerowej przeżyły wojnę, a niektórym z nich udało się wrócić do swoich rodzin. Władze komunistyczne, które przejęły władzę po wojnie, nie były zainteresowane nagłośnieniem wojennej działalności Ireny Sendlerowej i jej współpracowniczek, gdyż powiązane były one z ruchem oporu lojalnym wobec rządu w Londynie. Niektóre z nich, w tym sama Pani Irena, były wzywane na przesłuchania przez komunistyczne służby bezpieczeństwa lub zostały zmuszone do emigracji.

Irena Sendlerowa za ratowanie Żydów otrzymała w 1965 roku tytuł „Sprawiedliwej wśród Narodów Świata”. Była nominowana do Pokojowej Nagrody Nobla w 2007 roku. Zmarła 12 maja 2008 roku w Warszawie w wieku 98 lat. Rok 2018 ogłoszony został przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej - „Rokiem Ireny Sendlerowej”.